

vexi INFO31

ZPRAVODAJ STŘEDISKA VEXILOLOGICKÝCH INFORMACÍ
THE BULLETIN OF THE FLAG DATA CENTRE

květen-červen 1997
may-june 1997

IN THIS ISSUE

HOLY FATHER JOHN PAUL II IN HRADEC KRÁLOVÉ

On April 26th, 1997, the Holy Father John Paul II visited Hradec Králové and celebrated a mass for young people in front of the Cathedral of the Holy Spirit. This article discusses the flags which appeared in Hradec Králove on that day.

FLAG OF THE CZECHOSLOVAK SHIPPING COMPANY

This article deals with the history of the *Československá plavba labská a.s.* (ČSPL) flag. The white and red flag with a blue star in the centre was introduced in 1922.

TURKMENISTAN

On January 30th, 1997, Turkmenistan president Nijazov decreed that the flag of Turkmenistan will have two crossed olive branches in the lower part of the carpet stripe.

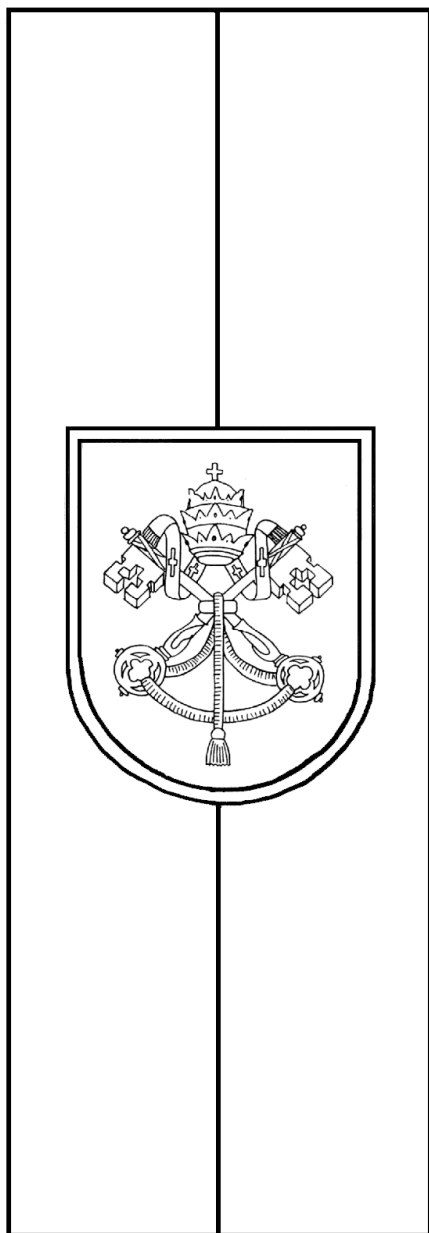
FLAGS OVER TOWN

This article gives information about the flag of the grammar-school in Hradec Králové named after Božena Němcová (a famous Czech writer).

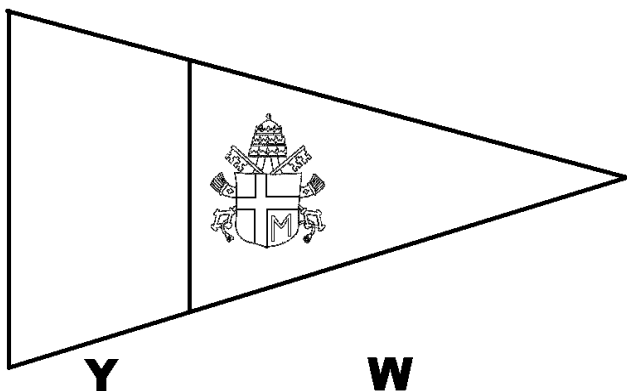
Pro účely papežovy návštěvy v ČR věnované tisíciletému výročí smrti svatého Vojtěcha bylo vytvořeno speciální logo. Skládá se z osobního znaku Jana Pavla II (modrý štít se zlatým křížem a zlatou iniciálou M podle panny Marie) podloženého zlatou aurou a biskupskou berlou sv. Vojtěcha zakončenou křížem.

PAPEŽ JAN PAVEL II. NAVŠTÍVIL HRADEC KRÁLOVÉ

W

Y

Y

W

Ve dnech 25. - 27. dubna 1997 navštívil Svatý Otec již potřetí za posledních osm let naši republiku. Letošní návštěva proběhla ve znamení tisíce let od smrti svatého Vojtěcha. Tento český světec se narodil na území nynější královéhradecké diecéze a proto cesta hlavy římskokatolické církve vedla letos i do sídelního města biskupa této diecéze Karla Otčenáška Hradce Králové.

Město Hradec Králové bylo pro návštěvu Svatého Otce vyzdobeno žlutobílými vlajkami, které byly vyvěšeny spolu s českými vlajkami na význačných budovách města (Krajský soud, Okresní úřad, Adalbertinum ap.). Nejednalo se však o státní vlajky Vatikánu se svatopeterskými klíči. List vlajek byl tvořen pouze žlutým a bílým svislým pruhem s poměrem stran 2:3. Před budovou radnice vlály jako obvykle ještě vlajky Hradce Králové.

Na budově staré radnice na Velkém náměstí vlál spolu s českým praporem také žlutobílý prapor s vodorovnými pruhy (žlutý nad bílým).

Obdobný prapor byl také vyvěšen na věži chrámu sv. Ducha, před kterým stálo pódium, na němž byla sloužena mše pro několik desítek tisíc mladých věřících z celé republiky. Prapor byl pevně upevněn k severní (z pohledu pozorovatele vpravo) věži chrámu tak, že bílý pruh byl (z hlediska pozorovatele) vlevo. Na druhé věži byl obdobně umístěn prapor České republiky.

Jiný prapor byl vyvěšen na budově biskupství. Spolu českým praporem vlál prapor skládající se ze dvou pruhů, žlutý nad bílým, v jehož středu byl umístěn bílý, zlatě lemovaný štít s vatikánským znakem. Štít byl orientován podle podélné osy praporu (viz obrázek vlevo).

Papež přiletěl do Hradce Králové vrtulníkem z Prahy a z místa přistání u Malšovického stadionu na Velké náměstí přijel spolu s biskupem Karlem Otčenáškem papamobilem. Papamobil byl kromě znaku Jana Pavla II. na boku, vybaven i dvěma trojúhelníkovými autovlajčkami. Žlutý pruh u žerdi zabíral asi třetinu délky. Zbývající část byla bílá se znakem Jana Pavla II (viz obrázek dole).

Na zaplněném náměstí zdravili účastníci mše papeže papírovými praporky, v jejichž bílém vlajícím pruhu byl natištěn vatikánský znak - na rozdíl od praporků v Praze však jen černobíle.

Petr Exner

Za vlídné přijetí a poskytnutí cenných informací děkuji páterovi Sochovi z královéhradeckého biskupství.

VLAJKA ČESKOSLOVENSKÉ PLAVBY LABSKÉ A.S.

Po skončení I. světové války a rozpadu Rakousko-Uherska bylo třeba obnovit evropskou lodní dopravu zboží. Umožnila to mimo jiné i Versailleská smlouva, která v článku 331 prohlásila Labe za mezinárodní řeku. Před válkou se touto činností zabývala Rakouská severozápadní paroplavební společnost. Její lodní park a stanice v labských přístavech se staly základem pro vznik nové československé společnosti.

V letošním roce uplyne 75 let od data zřízení Československé plavební akciové společnosti labské (zákon Národního shromáždění Československé republiky č. 188 ze dne 13.6.1922) se sídlem v Praze. Rejdařskou vlajkou*) se stala bíločervená vlajka s modrou hvězdou uprostřed.

V archivních materiálech se bohužel nepodařilo nalézt materiály, které by osvětlily vznik vlajky společnosti. Můžeme tedy pouze z historických skutečností usuzovat, jak vlajka vznikala a jaké důvody vedly k jejímu tvaru a symbolice. Předchůdce této společnosti - Rakouská severozápadní paroplavební společnost - používala jednoduchou žlutou vlajku, možná v návaznosti na barvy císařské. Vlajka německého labského rejdařství (VEG) používalo vlajku bílou s červenou hvězdou. Hvězdy byly používány i na jiných rejdařských vlajkách. Je proto možné, že největší československé rejdařství na Labi vycházelo z barev tehdy nové československé státní vlajky (schválené československým Národním shromážděním dne 30. března 1920). Hvězda mohla odkazovat na ostatní rejdařské společnosti, jejich pět cípů na pět součástí tehdejšího Československa, její barva v kombinaci s původní českou bíločervenou vlajkou doplňovala barvy Československa a navíc byla a je tradiční „plaveckou“ barvou.

Během druhé světové války byla ČPSL přejmenována na Českomoravskou plavební akciovou společnost (7.4.1939) a později také došlo ke změně rejdařské vlajky. Modrá hvězda na vlajce byla v roce 1942 nahrazena hvězdou černou. To podporuje domněnku, že modrá barva byla chápána jako „československá“ a proto byla nahrazena barvou černou. Vlajka tak dostala barvy vlajky Německé říše.

Po válce byly zákonem ze dne 22.12.1948 zřízeny s platností od 1.1.1949 dva národní plavební podniky - Československá plavba labská a Československá plavba oderská. Až do sloučení s ČSPL (do Československé plavby labsko-oderské k 1.1.1952) používala ČSPO stejnou vlajku, jen modrá a bílá byly zaměněny. K 1.1.1960 bylo ředitelství společnosti přemístěno do Děčína a v roce 1992 byla ČSPLO v rámci privatizace přeměněna na akciovou společnost Československá plavba labská se sídlem v Děčíně, která i nadále používá bíločervenou vlajku s modrou hvězdou uprostřed.

Vlajka společnosti se používá nejen na lodích a budovách společnosti, ale její zobrazení slouží jako logo (viz obrázek) společnosti, používá se pro upoutání pozornosti v inzerátech společnosti a je i hlavním grafickým prvkem titulů zpravodajů (Labský plavec, ČSPL News) a publikací. Vlajka se vyrábí i jako dekorační (rozměry 28 x 15 cm, hvězda ve středu vlajky je vepsána do kružnice o poloměru 5 cm).

Ing. Petr Exner

Pramen: dopis Pavla Křestana z obch. oddělení ČSPL a.s. ze dne 15.4.1997 autorovi a přiložené materiály.

*) Rejdařská vlajka na říční lodi se obvykle vyvěšuje na přídi a je symbolem plavební společnosti, zatímco na zádi vlaje vlajka státní. Kapitáni lodí vlajky na noc snímají ze stožáru a uchovávají je v kajutě. Je to nejen projev úcty k vlajce, ale i projev šetrnosti k majetku společnosti. Při jízdě v noci byla vlajka nahrazena světlem. Rejdařská vlajka vztyčená na stožáru všech lodí ve vleku nejenže označuje majitele, ale také má funkci signalizační. Signalizuje, že na vlečné lodi je vše v pořádku, že započaté rozjíždění může být dokončeno a v něm pokračováno. Naopak v jízdě stažená rejdařská vlajka na půl žerdi signalizuje problém, zcela stažená pak vyžaduje od kapitána okamžité zpomalení a seznámení se se vzniklou situací. V noci tento signál převzala vztyčená vrcholová lampa. Rejdařská vlajka se také

vyvěšuje na budovách rejdařství a jeho poboček.

TURKMENISTÁN

Dne 30. ledna 1997 podepsal prezident Saparmurat Nijazov nařízení o změně státní vlajky. Do pruhu, ve kterém dosud bylo pět kobercových vzorů, přibýly ve spodní části překřížené olivové ratolesti. Podle textu nařízení tyto ratolesti vyjadřují věčnou neutralitu turkmenského lidu.

From: monitor@ortv.ru (A.Sakaev)
Subject: to mr Zeljko Heimer
Date: 31. Jan 1997 17:42:21 +0300

Podle údajů turkmenského velvyslanectví ve Spojených státech platí tato změna od 1. února 1997

pex

Detail kresby olivových ratolestí u dolního lemu vlajky Turkmenistánu. Obrázek pochází z kolekce Flag Institute na Internetu. Jeho URL je

<http://flags.mmcorp.com/TKST.shtml>

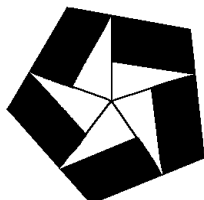
Podle obrázku získaného z holandského velvyslanectví v Moskvě jsou olivové ratolesti stejné jako na vlajce OSN. Odkazují pravděpodobně na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 12. ledna 1995, ve které se stanovuje věčná neutralita Turkmenistánu. Z vlajky byly odstraněny dva rohové ornamenty ve spodní části svislého pruhu a hvězdy a půlměsíc jsou větší než na vlajce z roku 1992. Barvy na vlajce jsou černá (Pantone Black), zelená (Pantone 342), červená (Pantone 187) a žlutá (Pantone 1735).

From: Mark Sensen & Jos Poels (no.nonsense@pi.net)
Date: 10. Mar 1997 20:14:48 +0100 (MET)
Subject: Turkmenistan, finally the image

Podle posledních informací jsou olivové ratolesti zlatě žluté, hvězdy mají stejný sklon vpravo souhlasně s půlměsícem.

Na internetových WWW-stránkách turkmenského velvyslanectví (<http://www.infi.net/~embassy/emblem.html>) ve Spojených státech je k vidění obrázek nové vlajky. Je ovšem kuriózní, že tento obrázek je právě ten, který vytvořil Mark Sensen pro FOTW.

pex

STŘEDISKO VEXILOLOGICKÝCH INFORMACÍ
FLAG DATA CENTRE

ing. Petr Exner
Havlíčková 294
500 02 Hradec Králové
Czech Republic

e-mail: petrex@rek.vsp.cz

website: <http://web.vsp.cz/cvp/fdc/svi.htm>

VLAJKY NAD HRADCEM 4

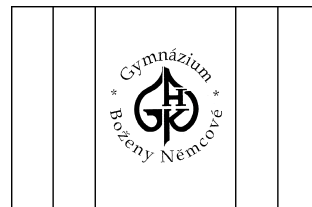
**GYMNÁZIUM
BOŽENY NĚMCOVÉ**
Pospišilova 324

Gymnázium Boženy Němcové v Hradci Králové bylo založeno v roce 1978. Od té doby také používalo emblém z písmen G, H a K složených do podoby lipoového listu s opisem GYMNAZIUM HRADEC KRÁLOVÉ.

Nynější název pochází z roku 1984. Dne 1.9.1995 byla před budovou školy vztčena vlajka, která se skládá z pěti svislých pruhů (3:3:10:3:3, R,Y,W,Y,R). Ve středu širšího bílého pruhu je umístěn černý emblém gymnázia s opisem Gymnázium Boženy Němcové (průměr 8).

Vlajka o poměru stran 2:3 je vyvěšena neustále. Bylo vyrobeno pět vlajek. Jedna však byla asi maturanty odnesena jako trofej.

R Y N/W Y R

Autorkou vlajky je Mgr. Zuzana Verbesiková, vyučující na gymnáziu výtvarnou výchovu.

pex